

Broj: 04-02-3-237-1/13
Mostar, 12.03.2013.

BOSNA I HERCEGOVINA		PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BIH	
SARAJEVO		15-03-2013	
PREDAJNO	15-03-2013	Broj	01-50-1-15-41/13
Grupa	01-50-1-15-41/13	Priloga	

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
PREDSTAVNIČKI DOM

n/r dr. Božo Ljubić, predsjedavajući

PREDMET: Odgovor na poslaničko pitanje, *dostavlja se,-*

VEZA: Vaš akt broj 01/a-50-1-15-41/13 od 14.02.2013. godine

Poštovani,

Na osnovu Vašeg akta, broj i datum veze, dostavljamo Vam odgovor na poslaničko pitanje koje je na 41. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine održanoj 31.01.2013. godine postavila poslanica Vesna Krstović-Spremo.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) je odmah po osnivanju uspostavila veoma dobru saradnju sa laboratorijama koje vrše analize zdravstvene ispravnosti i kvalitete hrane na tržištu Bosne i Hercegovine, a koje su u nadležnosti entitetskih i kantonalnih institucija, te nadležnih institucija Brčko distrikta BiH. U saradnji sa laboratorijama za kontrolu hrane u BiH, Agencija prikuplja, obrađuje i analizira podatke o analizama zdravstvene ispravnosti hrane, te na osnovu istih u saradnji sa nadležnim institucijama BiH, entiteta i Brčko distrikta BiH vrši procjenu rizika u cilju osiguranja visokog stepena zaštite zdravlja potrošača. Na osnovu dostavljenih podataka Agencija sačinjava izvještaj o urađenim laboratorijskim analizama hrane u BiH sa detaljnim statističkim prikazom rezultata analiza po vrstama urađenih analiza i vrstama hrane koja je laboratorijski analizirana, te iste dostavlja nadležnim institucijama u BiH.

Agencija takođe vodi bazu podataka laboratorija, koju čine sljedeći elementi: broj laboratorija, tehnička opremljenost, kadar, metode, akreditacija, rezultati laboratorijskih analiza. Trenutna baza podataka postoji za 49 laboratorija u BiH koje pripadaju oblasti javnog zdravstva, veterinarstva, poljoprivrede, fakulteta, kao i za privatne laboratorije. Laboratorije u Bosni i Hercegovini su opremljene u toj mjeri da mogu izvršiti veliki broj trenutno propisanih analiza hrane. To se odnosi na mikrobiološke analize, analize teških metala, pesticida, miktoksina, hormona, rezidua veterinarskih lijekova, aditiva, parametara kvaliteta, itd. Na osnovu podataka o laboratorijskim analizama hrane koje redovno dostavljaju laboratorije, Agencija, u saradnji sa nadležnim organima, vrši procjenu rizika, koja je od velikog značaja za blagovremeno preduzimanje odgovarajućih mjera i davanje preporuka zakonodavstvu i politici Bosne i Hercegovine sa ciljem postizanja visokog stepena zaštite zdravlja potrošača.

Jedan od zahtjeva za ispitne laboratorije u Evropskoj uniji je akreditacija prema standardu ISO/IEC17025 „Opći zahtjevi za kompetentnost ispitnih i kalibracionih laboratorija“ koji propisuju zahtjeve u vezi sa upravljanjem (organizacija, sistem upravljanja, kontrolu dokumenata, nabavke proizvoda), kao i tehničke zahtjeve (osoblje, uslove smještaja, metode ispitivanja, itd). Akreditacija ispitnih i kalibracionih laboratorija u BiH prema nacionalnom standardu BAS ISO EN/IEC17025, a na osnovu Zakona o akreditaciji („Službeni glasnik BiH“, broj 19/01) obavlja Institut za akreditiranje BiH (BATA). Do sada je 14 laboratorija u BiH završilo proces akreditacije za određene metode analize hrane i to: Kantonalna veterinarska stanica Sarajevo, Veterinarski zavod Bihać, Veterinarski zavod „Teolab“ Dvorovi Bijeljina, Veterinarski institut „dr Vaso Butozan“ Banja Luka, Institut za javno zdravstvo RS Banja Luka, Herkon d.o.o Mostar, Sistem Qualita'S d.o.o. Pale, Euro Inspekt d.o.o. Sarajevo, Bobita d.o.o Čitluk, Institut za vode Bijeljina, Pharmammed d.o.o Travnik, Federalni agromediteranski zavod Mostar, Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Control-H d.o.o Mostar. Određeni broj laboratorija se već nalazi u procesu akreditacije ili su u pripremnim fazama. Očekuje se vremenom da će uz sistemsku finansijsku podršku i ostale laboratorije započeti i završiti proces akreditacije. U planu je i informatičko uvezivanje svih laboratorija koje kontrolišu hranu u BiH.

U okviru projekta IPA 2007 „Podrška u pripremi i provedbi zakonodavstva iz oblasti hrane u BiH“, Agencija u saradnji sa nadležnim institucijama BiH, entiteta i Brčko distrikta BiH priprema „Državni plan laboratorija“. Dana 22.07.2011. godine Agencija je na osnovu zaključaka VI sastanka Nadzornog odbora dostavila na mišljenje nacрте dokumenata “Državni plan laboratorija” i „Strategija sigurnosti hrane” svim nadležnim institucijama BiH. Obzirom da nisu dostavljeni traženi komentari na dokumente „Državni plan laboratorija“ i „Strategija sigurnosti hrane” od pojedinih nadležnih institucija, 31.10.2011. godine poslane su urgencije, a 20.04.2012. godine poslane su dodatne urgencije.

Shodno Odluci direktora Agencije 04.05.2012. godine formirana je Radna grupa za provođenje aktivnosti vezanih za pregled i revidiranje ključnog dokumenta „Državni plan za laboratorija“ (u daljem tekstu DPL), pripremljenog u saradnji sa IPA projektom „Jačanje kapaciteta za implementaciju EU zakonodavstva“. Zadaci Radne grupe su: pregledati, razmotriti, i uvrstiti opravdane komentare u tekst DPL, koje su dostavili nadležni organi BiH, entiteta i Brčko distrikta BiH, te izraditi Zbirni izvještaj i ostale neophodne prateće dokumente. Na osnovu zaključaka sa kolegija Agencije koji je održan 11.06.2012. godine Radna grupa se sastajala u periodu od 18.06.do 21.06.2012. godine kako bi izvršila detaljnu provjeru teksta dokumenta i u tekst ugradila prihvaćene komentare. Sve izmjene koje su ugrađene na dokumentu su evidentirane u radnoj verziji. Završna verzija sa popratnom dokumentacijom je bila pripremljena za dostavljanje na sjednicu Upravnog Odbora.

Dana 18.07.2012. godine, Agencija je uputila nadležnim organima BiH, entiteta i Brčko distrikta BiH inicijativu za formiranje Radne grupe za reviziju dokumenata „Strategija sigurnosti hrane „, i „Državni plan za laboratorija“. Oba dokumenta su u augustu 2011. godine bila dostavljena nadležnim organima BiH, entiteta i Brčko distrikta BiH na komentare, a svi opravdani komentari koji su zaprimljeni su razmotreni i ugrađeni u dokument. Shodno navedenom Agencija je pozvala gore navedene institucije da u najkraćem mogućem roku

imenuju jednog člana i jednog zamjenskog člana koji bi uzeli aktivno učešće u radu Radne grupe.

Shodno tome, imenovani su predstavnici nadležnih institucija za sudjelovanje u radu Radne grupe za reviziju dokumenata „Strategija sigurnosti hrane“ i „Državni plan za laboratorija“ ispred Ureda za veterinarstvo BiH, Uprave BiH za zaštitu zdravlja bilja, Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite RS, Federalnog ministarstva zdravstva, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Odjeljenja – Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko distrikta BiH. Poziv za imenovanje predstavnika u ovu radnu grupu upućen je i Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa.

Agencija je uputila imenovanim predstavnicima Radne grupe poziv za održavanje prvog sastanka Radne grupe za reviziju dokumenata Strategija sigurnosti hrane i Državni plan za laboratorije. Sastanak je održan 20.11.2012. godine, u Mostaru, a istom su prisustvovali predstavnici svih gore navedenih institucija, osim predstavnika Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko distrikta BiH.

Shodno zaključcima sa sastanka, Agencija se obavezala da će svim članovima Radne grupe dostaviti dokument, kao i sve pristigle komentare nadležnih institucija, prijedlog Poslovnika o radu Radne grupe za reviziju dokumenta Strategija sigurnosti hrane i Državni plan za laboratorije. Poslovníkom o radu definisat će se način rada Radne grupe, a održavanje sastanaka Radne grupe planirat će se u Mostaru, Sarajevu, Banja Luci i Brčkom. Sve navedeno Agencija je ispoštovala.

Dana 11.12.2012. godine u Sarajevu, održan je drugi sastanak Radne grupe za reviziju dokumenta Strategija sigurnosti hrane i Državni plan za laboratorije. Sastanku iz opravdanih razloga (vremenskih nepogoda) nisu prisustvovali predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS, Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite RS i predstavnici Odjela za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko distrikta BiH. Dogovorene su dalje aktivnosti i u toku su pripreme za održavanje trećeg sastanka Radne grupe u Banja Luci.

Cijeneći značaj opremanja domaćih laboratorija Agencija je putem IPA-e realizovala projekat nabavke savremene laboratorijske opreme u vrijednosti 900.000 KM, te također putem projekata osigurala čitav niz naprednih obuka za osoblje koje radi u tim laboratorijima. Ova aktivnost vezana je uz budući proces ovlašćivanja laboratorija za kontrolu hrane, te uz ključni dokument „Državni plan laboratorija“. Oprema nabavljena putem IPA projekta je raspoređena u osam odabranih laboratorija, a to su:

1. Institut za javno zdravstvo RS, Banja Luka,
2. Federalni zavod za poljoprivredu, Sarajevo,
3. Laboratorij za kontrolu hrane pri Pododjelu za javno zdravstvo Brčko distrikta BiH,
4. Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu,
5. Veterinarski Institut „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka,
6. Federalni Agromediteranski zavod Mostar,

7. Veterinarski zavod Bihać,
8. Federalni zavod za javno zdravstvo Sarajevo/Mostar,

Izvršena je nabavka sljedeće opreme: Gas Chromatograph – sa ECD i NPD detectorima, Gas Chromatograph – Mass Spectrometer (GC/MS), High Performance Liquid Chromatography sa Fluorescence Detector i Diode Array Detector, High Performance Liquid Chromatograph sa MS/MS Detector, Atomic absorption spectrophotometer sa graphite furnace, Atomic absorption spectrophotometer flame sa Hydride generation accessory, ELISA Assay Equipment, Automated gel permeation chromatography system, Rotary Vacuum Evaporator i Vacuum manifold & accessories.

Na osnovu Odluke o davanju ovlaštenja ispitnim laboratorijima u BiH za ispitivanje, kontrolu i praćenje prisustva GMO-a u hrani i hrani za životinje („Službeni glasnik BiH“, broj 15/10) (u daljem tekstu: Odluka), ovlaštena su četiri laboratorija u BiH: Laboratorij za biotehnologiju Poljoprivrednog instituta Republike Srpske, Banja Luka; Laboratorij za genetički modificirane organizme Federalnog agromediteranskog zavoda, Mostar; Laboratorij za genetički modificirane organizme i biosigurnost hrane Instituta za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju u Sarajevu i Laboratorij za genetički modificirane organizme Federalnog zavoda za poljoprivredu, Sarajevo. Shodno Odluci, Agencija je implementirala ARDP projekat Svjetske banke (podkomponente GMO-a), te je izvršeno opremanje i moderniziranje savremenom opremom u vrijednosti u vrijednosti od 300.000 KM za dva ovlaštena GMO laboratorija, i to Laboratorij za biotehnologiju Poljoprivrednog instituta RS, Banja Luka i Laboratorij za genetički modificirane organizme Federalnog zavoda za poljoprivredu, Sarajevo, sljedećom laboratorijskom opremom: Q PCR real-time, Grain Mill, Precision Balance, Water purification system for the production of ultrapure water, Dry blok heater for reaction tubes, Vortex mixer, Refrigerated centrifuge, Dry block mixer for reaction tubes, Spectrophotometer for DNA quantification, Horizontal electrophoresis chambers (different capacity), Electrophoresis power supplies, Gel documentation system, Microwave oven, Heating magnetic stirrer. Nakon isporuke navedene opreme oba laboratorija su stekla uslove za izvođenja kvantitativnih i kvalitativnih analiza detekcije GMO-a u hrani i hrani za životinje. Oprema je osigurana preko Agencije, u okviru projekta Svjetske banke (World Bank Agriculture and Rural Development Project).

Agencija ima izuzetnu saradnju sa akademskom zajednicom u BiH. Agencija je u periodu 2011.-2012. godina potpisala Sporazume o naučno-istraživačkoj i stručnoj saradnji sa 13 fakulteta sedam univerziteta u BiH i to: Biotehničkim fakultetom i Visokom zdravstvenom školom Univerziteta u Bihaću, Medicinskim i Tehnološkim fakultetom Univerziteta u Banja Luci, Fakultetom prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti, Agronomskim i prehrambeno-tehnološkim fakultetom i Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru, Agromediteranskim fakultetom Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, Tehnološkim, Farmaceutskim, Medicinskim i Prirodno-matematičkim fakultetom, Univerziteta u Tuzli, Tehnološkim fakultetom Univerziteta u Istočnom Sarajevu. U cilju edukacije i doedukacije studenata u oblasti sigurnosti hrane, u okviru zajedničkog naučno-istraživačkog rada i djelovanja, u navedenom periodu Agenciju su posjetili studenti, u pratnji predmetnih nastanika, Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, Agronomskog i prehrambeno-

tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, Fakulteta zdravstvene njege Sveučilišta/Univerziteta "Vitez" Travnik i Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru. U svojstvu eksperata iz različitih oblasti, predstavnici fakulteta Univerziteta u BiH, učestvovali su u pripremi i izradi zakonskih i podzakonskih akata iz oblasti sigurnosti hrane, koje je Agencija pripremila i izradila u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko distrikta. Kao eksperti iz različitih naučnih oblasti, predstavnici akademske zajednice učestvovali su na sastancima procjene rizika porijeklom iz hrane, koje Agencija u skladu s odredbama Zakona, a u cilju obavještanja nadležnih organa u BiH, u okviru dokumenta "Informacija o procjeni rizika porijeklom iz hrane u BiH" redovno dostavlja Vijeću ministara BiH, na razmatranje i usvajanje. Predstavnici akademske zajednice su učesnici i seminara, obuka, okruglih stolova na različite teme iz oblasti sigurnosti hrane u organizaciji Agencije kao i međunarodnih i domaćih institucija.

S poštovanjem,

DIREKTOR

doc. dr. sci Sejad Mačkić

Dostavljeno:

- naslovu,
- a/a

dr. Ante Starčevića b.b.
88 000 Mostar
Bosna i Hercegovina
Tel: 036/336-950
Fax: 036/336-990
E-mail: agencija@fsa.gov.ba

др. Анте Старчевића б.б.
88 000 Мостар
Босна и Херцеговина
Тел: 036/336-950
Факс: 036/336-990
E-mail: agencija@fsa.gov.ba